

ΧΤΕΣΙΝΗ ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΗΝ «ΠΑΝΤΕΙΟ»

Κριτική Σημίτη

για τη λειτουργία του πολιτικού συστήματος

Ο κ. Κ. Σημίτης

Ως φαινόμενο δυσλειτουργίας του πολιτικού συστήματος στη χώρα μας χαρακτηρίζει ο πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας, καθηγητής κ. Κώστας Σημίτης, την υπόθεση Τράπεζας Κρήτης - Κοσκωτά.

Μιλώντας χθες, σε σεμινάριο στην Πάντειο Σχολή, με θέμα «Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός της ελληνικής κοινωνίας - η σοσιαλιστική εκσυγχρονιστική λύση», ο κ. Σημίτης τόνισε ότι η υπόθεση αυτή «δεν είναι φαινόμενο αχαλίνωτης εκμετάλλευσης οικονομικής δύναμης από έναν ασυνείδητο κεφαλαιούχο. Είναι - υπογράμμισε - φαινόμενο της αδυναμίας της πολιτικής εξουσίας να αποστασιοποιηθεί από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και να αυτοδεσμευθεί ως προς τα μέσα που μετέρχεται για να εξασφαλίσει την αναπαραγωγή της».

Το πλέγμα

Εξηγώντας την άποψή του για την αδυναμία της πολιτικής εξουσίας να αποστασιοποιηθεί από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ο κ. Σημίτης διατύπωσε την εξής άποψη:

«Ο ταξικός συμβιβασμός, το κράτος πρόνοιας, η οικονομική κρίση, περιορίζουν τις εμφανείς διαφορές στην πολιτική των κομμάτων και εξαναγκάζουν τα κόμματα σε όλο και πιο έντονη προπαγάνδα. Ο έλεγχος των μαζικών μέσων ενημέρωσης είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την επιτυχία της προπαγάνδας αυτής. Ο έλεγχος αυτός, αλλά και η ανάπτυξη και δραστηριοποίηση των κομματικών οργανώσεων απαιτούν όλο και περισσότερα χρήματα. Ο εύκολος δρόμος για να εξευρεθούν είναι η συνεργασία με οικονομικούς παράγοντες. Δημιουργείται έτσι ένα στενό πλέγμα σχέσεων ανάμεσα σε κεφαλαιούχους, ιδιοκτήτες μαζικών μέσων ενημέρωσης, πολιτικούς, διοικητές δημοσίων επιχειρήσεων και μεσάζοντες στη χρηματοδότηση κομματικών δραστηριοτήτων. Τα όρια μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής οικονομικής επιδιώξης, δημόσιας και ιδιωτικής περιουσίας, κομματικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σιγά σιγά συγχέονται».

Η αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης, κατά τον κ. Σημίτη, απαιτεί: «Αντίρροπες εξουσίες στην κοινωνία, διαφάνεια των διαδικασιών, περιορισμό του συγκεντρωτισμού της διοίκησης και παρεμπόδιση της δημιουργίας συμπλεγμάτων πολιτικής και οικονομικής εξουσίας».

Η ανάπτυξη

Με τη χθεσινή του ομιλία ο κ. Σημίτης ασκεί κριτική στις παραδοσιακές αντιλήψεις της Αριστοτέλης - και του ΠΑΣΟΚ - για την οικονομία και τους θεσμούς, τονίζοντας ότι «η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός είναι όροι που συγκαλύπτονται από προπαγανδιστικά νεφελώματα».

Η ανάπτυξη - είπε - δεν προκύπτει από τη μεγέθυνση της δαπάνης και τον πολλαπλασιασμό των έργων, ενώ ο προγραμματισμός στη χώρα μας έχει υπερεκτιμηθεί και με τον τρόπο που πραγματοποιείται, ελάχιστα συμβάλλει στην αναπτυξιακή προσπάθεια.

Κατά τον κ. Σημίτη, η ανάπτυξη δεν είναι μόνο οικονομική μεγέθυνση, αλλά είναι και μεταβολές στους θεσμούς της οικονομικής οργάνωσης, στο πολιτικό σύστημα, στο πολιτισμικό - κοινωνικό περιβάλλον. Και αυτή - τόνισε - είναι η ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στην ανάπτυξη που προσβέβει η συντηρητική παράταξη και εκείνη που πρέπει να επιδιώκει ο προοδευτικός χώρος.

Σε ό,τι αφορά την κρίση εκσυγχρονισμού, που διαπιστώνει ότι υπάρχει στην Ελλάδα, ο κ. Σημίτης είπε ότι αυτή εκδηλώνεται με σειρά από παθολογικά φαινόμενα, όπως:

★ «Η τάση για επέκταση της κρατικής παρέμβασης και για μεταφορά προβλημάτων από το οικονομικό στο διοικητικό - πολιτικό σύστημα. Η αδυναμία του υφισταμένου συστήματος κοινωνικών παροχών να προσαρμοστεί στις εξελίξεις. Οι διαρθρωτικές αδυνα-

ΜΕΤΑ τον κ. Σημίτη ακολούθησε σχολιασμός της εισήγησης του από τους κ. Μ. Παπαγιαννάκη και Γ. Κοντογιώργη.

Πρώτος πήρε το λόγο ο οικονομολόγος και μέλος του Ε.Γ. της Ε.ΑΡ. κ. Μιχάλης Παπαγιαννάκης, ο οποίος υπογράμμισε την ανάγκη αλλαγής των βασικών συντεταγμένων της οικονομικής πολιτικής αλλά και της ανάπτυξης πολλαπλών κέντρων άσκησης της πολιτικής, που είναι προϋπόθεση για τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας.

Ο κ. Γ. Κοντογιώργης, ο οποίος πήρε μετά το λόγο, έθεσε το ερώτημα για ποια ανάπτυξη μιλάμε, τονίζοντας ότι δεν απαιτείται απλώς εκσυγχρονισμός του συστήματος αλλά η ανάπτυξη στο χώρο των νέων τεχνολογιών.

Μετά το σχολιασμό ακολούθησε διάλογος με τη συμμετοχή του ακροατηρίου.

Ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Χ. Καστανίδης, που πήρε το λόγο, είπε ότι για την αδυναμία εκσυγχρονισμού ευθύνονται η συντεχνιακή οργάνωση της κοινωνίας και η μισαλλοδοξία του κομματικού ανταγωνισμού.

Σε ερώτηση που έκανε για την πολιτική προϋπόθεση του εκσυγχρονισμού, ο κ. Κ. Σημίτης απάντησε ότι είναι η «ευρύτερη κοινωνική και πολιτική συναίνεση», ενώ ο κ. Μ. Παπαγιαννάκης ότι πρέπει να υπάρξει πληροφόρηση και αξιοπιστία για τους φορείς της πολιτικής εξουσίας. Σημείωσε επίσης την ανάγκη λειτουργίας στο μέλλον του σχήματος «συμμαχικές κυβερνήσεις - ανεξάρτητη διοίκηση».

Στην κατάμεστη αίθουσα «Ομήρου» της Παντείου, εκτός από τον βουλευτή του ΠΑΣΟΚ Χ. Καστανίδη παραβρέθηκαν επίσης ο κ. Γ. Παπανικολάου, τέως οικονομικός σύμβουλος του Πρωθυπουργού, ο κ. Δ. Μαυράκης, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΑΣΟΚ.

μίες της οικονομίας, η παρεμπόδιση της λειτουργίας της αγοράς και οι μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ένα συνδικαλιστικό κίνημα που χαρακτηρίζεται από κομματικοποίηση και οικονομιστική τακτική. Ο πελατειακός χαρακτήρας, η αδιαφορία και ο συγκεντρωτισμός της διοίκησης. Το άναρχο πλέγμα νομικο-διοικητικών κανόνων. Η αδυναμία των πολιτικών να αποστασιοποιηθούν από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και να αυτοδεσμευθούν ως προς τα μέσα που μετέρχονται για να χρηματοδοτήσουν τη δραστηριότητά τους. Ο έντονος ρόλος των κομμάτων σε όλους τους κοινωνικούς χώρους. Ο περιορισμός της πολιτικής αντιπαράθεσης στην αναμέτρηση συνθημάτων».

Ιδιαίτερα σημαντική θεωρεί ο κ. Σημίτης την «αγκύλωση της ιδεολογίας», όπως την αποκαλεί. Και υπογραμμίζει:

«Η κυρίαρχη ιδεολογία στον προοδευτικό χώρο αντανάκλα προβλήματα του παρελθόντος. Αγνοεί την αλληλεξάρτηση των οικονομικών και δεν έχει απαντήσει πρακτικά ποια είναι η σοσιαλιστική προοπτική σε μια μικρή χώρα με ανοιχτή οικονομία. Κυριαρχεί ο λαϊκισμός. Ο λαϊκισμός δεν εκπαιδεύει,

διαχωρίζει την κοινωνία σε εχθρούς και φίλους και συσπειρώνει συγκαλύπτοντας πραγματικές αντιθέσεις και προβλήματα. Η αγκύλωση της ιδεολογίας παρεμπόδιζει το διάλογο και τη δημιουργία κοινωνικής συναίνεσης, προϋποθέσεις του εκσυγχρονισμού».

Από την άλλη πλευρά, ο κ. Σημίτης πιστεύει ότι η νεοσυντηρητική αντίληψη «δεν μπορεί να δώσει απάντηση στα προβλήματα του εκσυγχρονισμού. Καταργεί απαραίτητους ελέγχους και προωθεί το συντεχνιακό κράτος». Ούτε, επίσης, μπορεί να δώσει απάντηση η μεταιδεολογία, η προβολή της τεχνοκρατικής λογικής.

«Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός - τόνισε ο κ. Σημίτης - χρειάζονται ιδεολογία. Η ατομική και συλλογική δραστηριότητα πρέπει να υπηρετούν ένα όραμα για να έχουν σκοπιμότητα, μακροπρόθεσμη προοπτική και ιστορική διάσταση. Το ηθικό μήνυμα του σοσιαλισμού, παρ' όλη την υπέρβαση της σοσιαλιστικής θεωρίας από τις εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο, παραμένει ανέπαφο. Βασική αρχή της σοσιαλιστικής δράσης πρέπει να είναι ο κριτικός ορθολογισμός, δηλαδή η συνεχής ανάλυση των στοιχείων που επηρεάζουν την κοι-

νωνική - οικονομική - πολιτική εξέλιξη, η κριτική θεώρησή τους και η εφαρμογή της γνώσης που προκύπτει μ' αυτό τον τρόπο. Η σοσιαλιστική λύση προϋποθέτει την άρνηση προτύπων και σχηματοποιημένων λύσεων. Βασίζεται στη συνεχή αναζήτηση, στο πείραμα και στην αυτοκριτική».

Δέκα στόχοι

Τέλος, ο κ. Σημίτης ανέπτυξε τη σοσιαλιστική εκσυγχρονιστική λύση, προσδιορίζοντας τους εξής 10 ειδικότερους στόχους που πρέπει να έχει η λύση αυτή:

- 1 Την ισχυροποίηση της κοινωνίας με την ενίσχυση των κοινωνικών κινημάτων και των αυτόνομων υπηρεσιών ελέγχου για να δημιουργηθούν αντίρροπες δυνάμεις στην οικονομική και πολιτική εξουσία.
- 2 Την ενίσχυση της αυτονομίας του ατόμου με τη θεσμοθέτηση ελευθεριών του πολίτη (π.χ. συλλογικές αγωγές), τη διεύρυνση αλλά και τον περιορισμό προστατευτικών διατάξεων και την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων.
- 3 Την ελευθερία πληροφόρησης και επικοινωνίας που προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, τον περιορισμό του χαρκτηρισμού «απόρρητο» και την κατάργηση των μονοπωλίων και ολιγοπωλίων πληροφόρησης.
- 4 Την ποιοτική αναβάθμιση της παιδείας και της πολιτισμικής δραστηριότητας για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της κοινωνίας, της πληροφορίας και ο καταίγισμός με πολιτιστικά προϊόντα άλλων χωρών.
- 5 Τον προσδιορισμό μιας νέας ισορροπίας ανάμεσα στις ανάγκες της οικονομικής ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος με αύξηση δαπανών και ιεράρχηση προτεραιοτήτων.
- 6 Τον έλεγχο των οικονομικών εξελίξεων με διοχέτευση πόρων στις επενδύσεις, αποτελεσματικότερη φορολογική και νομισματική πολιτική, αντιμονοπωλιακά μέτρα και αξιοποίηση των διεθνών διασυνδέσεων της Πολιτείας.
- 7 Μια νέα πολιτική για την εργασία, με κύρια επιδίωξη την εξασφάλιση της απασχόλησης και τη συμμετοχή των εργαζομένων στις αποφάσεις της επιχείρησης και την αύξηση της παραγωγικότητας.
- 8 Την αποτελεσματικότερη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης με αξιοκρατικές επιλογές του προσωπικού και την καταπολέμηση της αδράνειας και της συντεχνιακής νοοτροπίας των υπαλλήλων.
- 9 Μια εξωτερική πολιτική, η οποία εκτός από τους γνωστούς στόχους επιδιώκει τον περιορισμό της οικονομικής εξάρτησής μας.
- 10 Μια πολιτική αλληλεγγύης απέναντι στα στρώματα και τις ομάδες, που περιθωριοποιούνται από τις οικονομικές εξελίξεις.

«Ο ΤΑΞΙΚΟΣ συμβιβασμός, το κράτος πρόνοιας, η οικονομική κρίση, περιορίζουν τις εμφανείς διαφορές στην πολιτική των κομμάτων και εξαναγκάζουν τα κόμματα σε όλο και πιο έντονη προπαγάνδα. Ο έλεγχος των μαζικών μέσων ενημέρωσης είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την επιτυχία της προπαγάνδας αυτής. Ο έλεγχος αυτός αλλά και η ανάπτυξη και δραστηριοποίηση των κομματικών οργανώσεων απαιτούν όλο και περισσότερα χρήματα. Ο εύκολος δρόμος για να εξευρεθούν είναι η συνεργασία με οικονομικούς παράγοντες».

Η αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης, κατά τον κ. Σημίτη απαιτεί: «Αντίρροπες εξουσίες στην κοινωνία, διαφάνεια των διαδικασιών, περιορισμό του συγκεντρωτισμού της διοίκησης και παρεμπόδιση της δημιουργίας συμπλεγμάτων πολιτικής και οικονομικής εξουσίας»

Επεισόδιο μεταξύ Πάγκαλου και Ασλάνη

ΒΑΡΥΤΑΤΕΣ εκφράσεις αντάλλαξαν χθες ο αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών κ. Θ. Πάγκαλος και ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ και πρώην υφυπουργός Μεταφορών κ. Κ. Ασλάνης.

Το επεισόδιο έγινε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Διαρκούς Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής, όταν ο κ. Ασλάνης κατηγορήσε την ελληνική προεδρία της ΕΟΚ ότι παραμέλησε ένα νομοσχέδιο εθνικής σημασίας.

Ο κ. Πάγκαλος, χαρακτήρισε τον βουλευτή «απαράδεκτο» και «υβριστή», τον κατηγορήσε ότι «τον κατασκοφαντεί όπου βρεθεί» και απείλησε ότι «θα τον θάψει στη θέση του σύντομα».

Μετά την έκρηξη του κ. Πάγκαλου, ο κυβερνητικός βουλευτής πήρε το λόγο για να κατηγορήσει τον υπουργό ότι τα έχει κάνει πλακάκια με τη «Νέα Δημοκρατία». Το επεισόδιο σταμάτησε με την επέμβαση του προεδρείου. Αναλυτικότερα:

Οι παραμεθόριες

Στη διαρκή επιτροπή συζητούνταν το νομοσχέδιο για την ίδρυση πρεσβείας στη Σεούλ, όταν ο βουλευτής της Ν.Δ. Μιχ. Παπακωνσταντίνου έθεσε το θέμα τι θα γίνει με το νομοσχέδιο για τη δικαιοπραξία στις παραμεθόριες περιοχές, το οποίο εκκρεμεί εδώ και δύο χρόνια περίπου.

ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Θα το φέρω στη Βουλή. **ΑΣΛΑΝΗΣ:** Η ελληνική προεδρία αγνόησε το εθνικό αυτό θέμα, να ρυθμίσει δηλαδή με τους υπόλοιπους εταίρους της ΕΟΚ τα της άσκησης δικαιοπραξίας στις παραμεθόριες περιοχές.

(Με το νομοσχέδιο αυτό, στο οποίο έχουν αντιδράσει αρκετοί βουλευτές του ΠΑΣΟΚ όταν συζητούνταν στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, επιτρέπεται το δικαίωμα σε ξένους υπηκόους ν' αγοράσουν εκτάσεις σε ορισμένες παραμεθόριες περιοχές).

«Σας ανεχόμεν...»

ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Η στάση σας είναι αισχίστη δημαγωγία. Είστε απαράδεκτος. Η διαγωγή σας κάτι κρύβει. Με κατασκοφαντείτε όπου βρεθείτε. Μέχρι τώρα σας ανεχόμεν, αλλά θα σαςβάλω στη θέση σας σύντομα...

ΑΣΛΑΝΗΣ: Τα περί δημαγωγίας σας τα επιστρέφω. Τα κάνατε πλακάκια με τη Ν.Δ.

• Το νομοσχέδιο για την ίδρυση ελληνικής πρεσβείας στη Σεούλ ψηφίστηκε επί της αρχής, από το ΠΑΣΟΚ και τη Ν.Δ., ενώ το ΚΚΕ το καταψήφισε.

Ο κ. Πάγκαλος

Ο κ. Ασλάνης